

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. [Diluitur argumentum Primum contra distinctionem personarum in eadem essentia.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

rem; quæ omnia fecit in pondere, numero, & mensura. Primum igitur tres solæ sunt passiones omnibus rebus communes, vnum, verum, bonum. Deinde tota rerum vis distribuitur in partes tres. quidquid enim est, aut spirituale est, aut corporale, aut mixtum ex utroque. Res spirituales tres hierarchias diuiduntur. singulæ hierarchiæ in tres ordines; singuli verò spiritus angelici non tam vestigium, quam imaginem Trinitatis referunt, eum tribus scilicet prædictis facultatibus, memoria, intelligentia, voluntate, atque in eadem mente nascatur notitia, ex notitia amor procedat. Porro in rebus corporalibus penè innumerabilia reperiuntur vestigia Trinitatis; sed ea persequi nimis longum, minusque necessarium hoc loco esse videtur. Nunc ad argumenta aduersariorum diluenda veniamus.

CAPVT VII.

Diluatur argumentum Primum contra distinctionem personarum in eadem essentia.

- ” **P** RIMUM argumentum est Valentini Genetivus
 ” Qui non gignit, nec gignitur, nec procedit, nec proceditur
 ” est verus Deus: sed vnus Deus in essentia non gignit, nec gignitur,
 ” nec procedit, ergo vnus Deus in essentia non est verus Deus. sed Pater, Filius, & Spiritus
 ” sanctus sunt per vos verus Deus, ergo non sunt vnus Deus in
 ” essentia. Propositio primi syllogismi ita probatur. Nihil est
 ” Deus præter Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, sed vnus
 ” Deus: Pater gignit, Filius gignitur, Spiritus sanctus procedit: ergo
 ” vnus Deus non gignit, nec gignitur, nec procedit, non est verus Deus.
 ” Assumptio eiusdem primi syllogismi probatur hoc modo. Nihil est
 ” Deus in essentia nihil est aliud, quam ipsa essentia communis
 ” personis tribus; essentiam autem non generare, nec generari, nec
 ” procedere, sententiarum docent.

Ad hoc argumentum, Ioannes Vigandus lib. contra
 nos Arianos, non potuit respondere, nisi negando effectum
 non generare, nec generari, quidquid dixerint sententiarum
 & affert hanc, vt ipse quidem putat, demonstrationem. Pater
 ” vnus Dei est genitus secundum Scripturas, & Filius Dei est
 ” factus.

sentia quædam viua, non figmentum, secundum Scripturas, ergo essentia secundum Scripturas gignitur, & proinde etiam gignit. Quo argumento proposito quasi vno ictu omnes sententiariorum prostrauisset, subiungit, Mulier, id est, ratio in Ecclesia taceat.

At profectò VVigandus non soluit argumentum, sed incidit in grauissimum errorem; nam si essentia gignit, & gignitur, ergo duæ sunt essentiæ, nec enim intelligi potest vnum & idem à seipso produci, & ne dicat, hoc non esse secundum Scripturas, cogitet nos non aliter probare ex Scripturis, Patrem & Filium esse distinctos ipsa re, quàm quia vnus ab alio producitur.

Rectè igitur Concilium LATERNENSE cap. 2. definit essentiam non gignere, nec gigni. Nec argumentum VVigandi aliquid concludit, sed laborat fallacia accidentis; nam Filius licet includat essentiam, tamen distinguitur ratione ab ea propter relationem, quam dicit præter essentiam: & quatenus ab ea distinguitur, conuenit ei generari, quod non conuenit essentiæ: quemadmodum Pater includit eandem essentiam, sed distinguitur ab ea, ratione, propter relationem paternitatis, quam habet præter essentiam: & idcirco Pater generare dicitur, essentia non dicitur. Similis fallacia esset si diceret: Homo est species, Petrus est homo, igitur Petrus est species: vel Petrus est indiuiduum; & Petrus est homo, ergo homo est indiuiduum.

Ad argumentum principale, potest distingui propositio, nam cum dicitur, qui non gignit, nec gignitur, nec procedit, nõ est verus Deus, si vox (Deus) accipiat pro persona diuina in communi, propositio est vera; nam qui non gignit, nec gignitur, nec procedit, non est persona diuina: tum verò si in assumptione per vnum Deum in essentia intelligatur ipsa essentia, vera est etiam assumptio. Sed inde tantum concluditur, essentiam non esse personam diuinam formaliter, non autem concluditur, essentiam non esse verum Deum.

Si tamen vnus Deus accipiat in assumptione, vt verba sonant, hoc est, pro personis in communi, tum assumptio est falsa. Nam verum est dicere, vnus Deus in essentia gignit, gignitur, & procedit. Nam ille vnus Deus est Pater, qui gignit, est Filius, qui gignitur, & est Spiritus sanctus, qui procedit.

cedit. Si verò vox (DEVS) in propositione accipiat pro Deitate, sicut potest accipi, quia in Deo non distinguitur persona à natura; propositio est falsa, vt patet, nec probatio concludit. Nam essentia non est Deus, præter tres personas, & tamen non gignit, nec gignitur, nec procedit, quia distinguitur ratione à personis, quibus propriè cõuenit gigni, gigni, & procedere.

CAPVT VIII.

Diluitur argumentum Secundum.

SECVNDVM argumentum est *TRANSMUTATIONVM*, lib. I. cap. 5. Si tres personæ sint vnæ in essentia, erit in Deo quaternitas, non Trinitas. nam essentia, Pater, Filius, & Spiritus sanctus sunt quatuor nomina, & non synonyma, ergo quatuor nominibus significant. Item Pater, Filius, Spiritus sanctus sunt tres, & essentia nihil est horum. Nam essentia non est Pater, quia non genuit, nec Filius, quia non est res genita, nec Spiritus, quia non processit: est igitur quartum aliquid.

Præterea essentia est fons personarum, ab illa enim emanant relationes, & proinde personæ, quæ relationibus constituantur; at fons, & riuuli distinguuntur realiter: Ergo essentia distinguitur realiter à tribus personis; ergo cum illa facit numerum quaternarium.

Præterea Papistæ in Symbolo post illa verba; *Credimus vnum Deum*, ponunt virgulam, ne cogantur dicere, *Credimus vnum Deum Patrem*, ergo distinguunt Deum à Patre; infra etiam distinguunt Patrem à Filio, & Filium à Spiritu sancto; ergo sunt quatuor.

Præterea Papistæ dicunt, tres personas in vno Deo resident, & vnum Deum se in tribus personis manifestare: quis est ille Deus? certè non Pater, non Filius, nec Spiritus, nullus enim horum se in tribus personis manifestauit, nec in vno horum tres personæ resident; igitur est quartus quidam Deus.

RESPONDEO, nullam nos quaternitatem in Deo constituisse; quin potius anathema dicere iis, qui quaternitatem

*Secundum
argumentum
transmutationum*